משרד החינוך

המזכירות הפדגוגית
אגף א' לפיתוח פדגוגי

המינהל הפדגוגי
אגף לחינוך על יסודי

ירושלים, שבט תשע״ח, 11 בפברואר 2018

נוהלי הפעלת תוכניות תמ״ר וחלוצי הערכה והערכתן

תוכניות תמ״ר וחלוצי הערכה הן תוכניות הערכה ממירות בגרות, המופעלות על ידי משרד החינוך. אלו תוכניות חינוכיות פורצות דרך המקדמות הערכה של תכנית הלימודים הקיימת בדרכים ייחודיות של חלופות הערכה. כל אחת מהתוכניות מותאמת לצורכיהם השונים של בתי הספר, והן מבוססות על תפיסת עולם חינוכית ייחודית המקדמת למידה משמעותית.

הצטרפות לכל אחת מהתוכניות ואישור התוכנית הבית ספרית מותנים בעמידה בתנאי הסף המנהליים שקבע האגף לחינוך על יסודי (הכרה, שק״ד, ציונים) ובאישור פדגוגי של מפמ״ר תחום הדעת (בתוכנית תמ״ר נדרש אישור פדגוגי של אגף א׳ לפיתוח פדגוגי].

אישור הצטרפות לתוכנית

אישור הקבלה לתוכניות ייתן לבית הספר רק בתום התהליך המנהלי והפדגוגי המלא.

הפעלת התוכנית בבית הספר ניתנת לפעימה של שלושה מחזורי היבחנות, ובתום השנה הרביעית יידרש אישור מחדש.

תנאי סף למורה המלמד באחת מהתוכניות

- 4 שנות ותק בהגשה לבחינות הבגרות בתחום הדעת שהמורה מבקש לקיים בו את התוכנית. (מקרים חריגים יובאו להחלטה של ה״ועדה הייעודית״*)
- תואר/הסמכה להוראה בתחום הדעת.
- השתתפות בפיתוח המקצועי של מפמ״ר.

תנאי סף לבית הספר המבקש להצטרף לאחת התוכניות

- בית הספר ירוק בטוהר הבחינות
- הכרה קבועה של משרד החינוך בציונים הבית ספריים .
- ללא שק״ד ב- 3 שנים האחרונות בכל מועדי ההיבחנות במקצוע שבו תיושם התוכנית (ללא שק״ד בית ספרי על פי מדד האגף לחינוך על יסודי).
- ממוצע ציון בחינת הבגרות (ללא הציון השנתי) במקצוע בבית הספר לא יפחת מ55.

- **תלמיד יוכל להבחן במהלך שנות לימודיו בתיכון בשתי בחינות ממירות בלבד.**

אופן ההערכה משנה״ל תשע״ט

מבנה ההערכה יתבסס על **הערכה פנימית 70%** (הכוללת ציונים על עבודות, משימות, מטלות, מבחנים וכדו׳) **והערכה חיצונית 30%** על תוצרי ההערכה והצגתם בפני בוחן חיצוני שימונה על ידי אגף הבחינות.

ליווי בית הספר המשתתף בתוכנית

בניית התוכנית והשנתיים הראשונות ליישומה ילווו על ידי מפמ״ר תחום הדעת במגבלות משאבי ההדרכה של המפמ״ר.

כל שלושה מחזורים ייעשה דיון מחודש על אישור בית הספר על ידי כל הגורמים.

תנאי הפסקת התוכנית

- קיומו של פער משמעותי בין ההערכה החיצונית לבין ההערכה הפנימית (פערי שק״ד בהתאם לחישוב השק״ד המופעל ע״י האגף לחינוך על יסודי).
- אי עמידה בטוהר הבחינות.
- אי עמידה בכל השעות המתחייבות במקצוע. יש להדגיש כי הוראת המקצוע תתפרש על פני שנתיים לפחות ובמהלכן יינתנו כל השעות המתחייבות (בהיסטוריה מ״מ וממ״ד 7 ש״ש).
- ההפסקה מסיבות אלו יוסכמו בין הממונה על התוכנית באגף הע״ס לבין מפמ״ר תחום הדעת.
- החלטה על הפסקת התוכנית מכל סיבה אחרת- כגון רמה פדגוגית נמוכה, אי הפעלה מנהלית ראויה תתקבל בוועדה הייעודית*.

גם אם הופסקה השתתפותו של בית ספר בתוכנית, יש לאפשר לתלמידים שהתחילו ללמוד בתוכנית לסיימה.

סיכום - שלבים בהפעלת תוכניות תמ״ר וחלוצי הערכה:

1. פניית בית הספר להפעלת אחת התוכניות.
2. קבלת אישור על עמידה בתנאי הסף המנהליים מאגף א׳ על יסודי.
3. הצגת המתווה על פי הדרישות לבדיקת המפמ״ר. המפמ״ר ילווה את בניית התוכנית (המתווה יכלול תוכנית הוראה מפורטת, פריסת אופן ההערכה, תכנון שילוב מיומנויות החשיבה).[1]

---

[1] הליווי יתקיים בהתאם למשאבי ההדרכה של המפמ"ר.

4. קבלת אישור פדגוגי מן המפמ״ר. בתוכנית ״חלוצי ההערכה״ נדרש אישור המפמ״ר או נציגו למהלך בניית התכנית ואישור סופי של הוועדה המלווה. בתמ״ר יש צורך באישור של אגף א׳ לפיתוח פדגוגי.
5. הפעלת התכנית בליווי מפמ״ר תחום הדעת
6. השתלבות המורה/ים בפיתוח מקצועי בהמלצת המפמ״ר
7. אשרור ועדכון התכנית לקראת פתיחתו של מחזור חדש

משרד החינוך שומר את הזכות לצמצם או להרחיב את מספר בתי הספר בתוכניות השונות לפי שיקולו.

***ועדה ייעודית:** במקרה של דילמות ומקרים יוצאי דופן יובא הדיון בפני **וועדה ייעודית** שתכלול את המפמ״ר, מנהל/ת אגף א׳ לחינוך על יסודי, מנהל/ת אגף א׳ לפיתוח פדגוגי, והאחראי המוביל את התכנית (חלוצי הערכה/תמר). במידת הצורך בהכרעה, יצורף לדיון יו״ר המזה״פ.
ההחלטה תתקבל לאחר ביקור של המפמ״ר ומוביל התכנית בבית הספר.

בכל שאלה ניתן לפנות בכתב לממונות על התכניות :

גב׳ עדה רוזנברג – חינוך לחשיבה ותכנית תמ״ר - adaro@education.gov.il
גב׳ סמדר אופיר – תכנית חלוצי הערכה - smadarof@education.gov.il

תחולתו של נוהל זה מ1 בספטמבר 2018 , יום ראשון ב׳ באלול תשע״ט

דליה פניג
סגנית יו״ר המזכירות הפדגוגית
ומנהלת אגף א׳ לפיתוח פדגוגי

דסי בארי
מנהלת אגף א׳ על יסודי, המינהל הפדגוגי